

РОЗПОЧИНАЮЧИ ВЛАСНИЙ БІЗНЕС

Отже, ви починаєте власний бізнес. Вітаємо!

Швидкий і легкий пошук потрібної інформації під час започаткування вашого бізнесу допоможе йому стати успішним.

Цей довідник охоплює величезну кількість питань, які потрібно знати при відкритті бізнесу.

Однак він не може охоплювати абсолютно всі проблеми та ситуації. Тому вам доведеться, можливо, звернутися до відповідних державних установ.

Чотири основні розділи довідника:

- Перш ніж розпочати бізнес
- Коли ви починаєте бізнес
- Купуючи бізнес
- Ведення вашого бізнесу

Успіхів вашому новому підприємству! Сподіваємось, цей довідник буде корисним для вас.

В довіднику є декілька важливих контактів, але ми хочемо, щоб ви пам'ятали - з будь-яких питань, ви можете звернутись до Чату підтримки підприємців -

<https://thedigital.gov.ua/hotline>

РОЗДІЛ 1. ПЕРШ НІЖ ПОЧАТИ БІЗНЕС

- Чи знаєте ви, де знайти поради та підтримку?
- Ви вже почали планувати свій бізнес?
- Чи знаєте ви, як отримати фінансування?
- Чи знаєте ви, яка структура бізнесу підходить для вашого бізнесу?

• Консультаційні послуги

Оберіть на сайті «Дія. Бізнес» напрямок, з якого хотіли би отримати консультацію від експерта. Оберіть зручний для себе формат консультації, зареєструйтесь і зарезервуйте час у календарі. Заздалегідь відправте питання або тези, а також матеріали про свою компанію чи ідею. Наш консультант підготується та допоможе вам.

• Зверніться до представників вашої галузі чи бізнес-асоціацій

Корисно відвідувати галузеві заходи, які допоможуть розширити ваш бізнес. Розвиваючи мережу контактів, ви будете поінформовані про останні тенденції в індустрії і вам буде легше просувати власний бізнес. Для того, щоб дізнатися, які галузеві об'єднання та бізнес-асоціації є у вашому регіоні - перейдіть у розділ "Сервіси" та знайдіть блок "Перелік бізнес-асоціацій".

• Прочитайте Податковий кодекс

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Для зручного ознайомлення з нюансами оподаткування, перейдіть за посиланням: <http://zir.sfs.gov.ua/>. На зазначеному загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі Державної податкової служби України зібрана вся актуальна інформація про оподаткування, ставки податків, роз'яснення та інше у простому вигляді.

• Захистити свої права і свободи у разі злочинного посягання

На веб-сайті Національної поліції України <https://www.npu.gov.ua> можна подати звернення (пропозицію, заяву чи скаргу). Або зателефонуйте на номер безкоштовної гарячої лінії 0-800-50-02-02 – вам нададуть кваліфіковану допомогу та вкажуть на подальші дії.

- Чи знаєте ви, як розвиватись?

Бізнес-план

Є обов'язковим документом в першу чергу для вас, щоб зрозуміти наскільки даний тип бізнесу буде прибутковим та чи є сенс його розпочинати. Зазвичай є вимогою, коли ви плануєте отримати фінансування від донорів та інвесторів.

Залежно від типу вашого бізнесу, бізнес-план може включати маркетинговий аналіз, стратегію інтелектуальної власності, операційний план, план управління, фінансовий план (наприклад, прогнози витрат та грошових потоків).

Ви можете завантажити шаблони бізнес-плану у розділі "Бізнес-ідеї" та створити власну бізнес-модель у блоці "Сервіси", категорія "Розпочати власний бізнес".

Маркетингова стратегія та план

Допоможе вам поєднати всі ваші маркетингові зусилля. Це системний підхід до просування продуктів і послуг, що задовольняють потреби ваших клієнтів.

Спрощений маркетингової-стратегії та спрощений шаблон маркетинг-плану можна завантажити у розділі “Бізнес-ідеї”.

Експортний план

Допоможе оцінити ваші сильні та слабкі сторони при виході на експортний ринок.

Офісом з просування експорту України зазначається, що експортний план дозволяє структурувати процес запуску зовнішньоекономічної діяльності підприємства, уникнути підводних каменів та передбачити основні ризики. Добре розуміючи свою мету і діючи поетапно, підприємство активізує великий і перспективний канал збуту своїх товарів. Як показує практика, при виході на новий ринок не завжди потрібно розробляти новий вид товару: можливо підприємству достатньо відкоригувати лише інформаційну частину руху товару від виробника до споживача. При експортному плануванні також варто достатньо уваги приділяти специфіці роботи в іншій країні. Крім того, важливим є питання доступності ресурсів, що впливає на ціноутворення.

Детально про експортний план та особливостей його складання можна дізнатися на офіційному веб-порталі Офісу з просування експорту України за посиланням: <http://bit.ly/31Y2wwi>

Управління надзвичайними ситуаціями

Це успішна адаптація вашого бізнесу до змін у його оточенні. Стабільний бізнес готується до можливих ризиків, вживає відповідних заходів під час надзвичайних ситуацій і «одужує».

Як отримати фінанси

Фінансовий менеджмент має вирішальне значення для успіху вашого бізнесу. Вам потрібно буде знати, скільки необхідно фінансування, де ви можете його отримати та як керувати своїми фінансовими домовленостями. Ваш бізнес-план також є важливою частиною пошуку фінансування бізнесу.

□ Ви знайшли джерела фінансування?

Існує декілька джерел фінансування для вашого бізнесу:

- позики банку або іншої фінансової установи;
- гранти від міжнародних донорів;
- використання особистих заощаджень;
- запозичення грошей у друзів і родичів;
- іпотека;
- фінансовий лізинг;
- залучення венчурного капітал;
- краудфандинг;
- державні програми;

Знайдіть можливі джерела фінансування саме для вашого бізнесу на веб-сайті «Дія. Бізнес» у розділі Сервіси та можливості – Фінансова підтримка.

Або зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

□ **Чи знаєте ви, яка структура підходить для вашого бізнесу?**

Перш ніж розпочати бізнес, слід розглянути переваги та недоліки кожного типу структури бізнесу та визначити, що найкраще відповідає вашим потребам. Ваша структура бізнесу може вплинути на безпеку ваших особистих активів і податкових зобов'язань. Зміна власності бізнесу може вимагати нової реєстрації бізнесу.

Найпоширеніші типи структури бізнесу:

Фізична особа-підприємець – особа, яка після проходження відповідних реєстраційних і інших процедур реалізовує підприємницьку діяльність. Ви несете відповідальність за зобов'язаннями свого бізнесу особисто. І вам необхідно подавати податкову декларацію.

Юридична особа – організація, де двоє або більше людей ведуть бізнес і можуть юридично розподіляти прибутки, ризики та збитки відповідно до умов, встановлених у договорі про юридичну особу.

• **Для отримання додаткової інформації перейдіть на офіційний веб-сайт Державної податкової служби України за посиланням: <https://www.tax.gov.ua/>, або зателефонуйте на лінію з питань оподаткування бізнесу.**

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

• **Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією.** Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» - Консультації для підприємців.

РОЗДІЛ 2. КОЛИ ВИ ПОЧИНАЄТЕ БІЗНЕС

- Ви зареєстрували свій податковий номер?
- Ви зареєстрували назву свого підприємства?
- Чи маєте ви належний захист своєї інтелектуальної власності?
- Чи розумієте ви свої податкові зобов'язання?
- Чи розумієте ви свої юридичні вимоги?
- Чи знаєте ви про національні стандарти та кодекси усталеної практики?
- Ви створили системи обліку?
- Чи знаєте ви, як працевлаштувати людей?
- Чи подавали ви заявку на отримання грантів або фінансової допомоги?
- Чи думали ви робити бізнес в Інтернеті?

Реєстрації та ліцензії

Коли ви готові розпочати свій бізнес, вам потрібно пройти ряд реєстраційних процедур. Ці реєстраційні процедури залежать від обраної вами структури бізнесу.

□ Вам потрібно зареєструвати назву свого підприємства?

Назва компанії та компанія – це дві різні структури. Назва підприємства не є власною організацією; власник фірмового найменування (який може бути фізичною особою, товариством, компанією, зареєстрованою асоціацією або трастом) несе юридичну відповідальність за бізнес. На відміну від цього, компанія сама по собі є юридичною особою і має деякі конкретні обов'язки та зобов'язання. Обов'язково вивчіть переваги та недоліки кожного, перш ніж приймати рішення.

□ Який у мене реєстраційний номер?

Фізичні особи підприємці в Україні використовують свій реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) (раніше індивідуальний податковий номер (ІПН)). РНОКПП - це цифровий код, необхідний кожному платнику податків для обліку в фіскальних органах. Протягом усього життя, РНОКПП (ІПН) не змінюється (крім випадків пов'язаних з релігійними переконаннями).

Юридичні особи в Україні при реєстрації отримують власний код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ). Код ЄДРПОУ – унікальний ідентифікаційний номер юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України.

□ Чи потрібно сплачувати податок на товари і послуги?

Якщо виручка на рік перевищує 1 мільйон гривень, особа-підприємець повинна сплачувати ПДВ 20%. Якщо у вас є працівники або платять працівники іншого підприємства, ви повинні утримувати суму від платежів, які ви здійснюєте їм. Якщо ви керуєте своїм бізнесом як юридична особа, ви також повинні утримувати суми від платежів, які ви здійснюєте директорам вашої компанії за їхні послуги. Можливо, вам також доведеться утримувати суми від платежів, які ви здійснюєте іншим працівникам, таким як підрядники.

□ Податкові кредити на пальне

Фізична особа-підприємець, платник ПДВ, має право віднести до складу податкового кредиту суми ПДВ, сплачені (нараховані) у зв'язку із придбанням пально-мастильних матеріалів та отриманням послуг з ремонту вантажних автомобілів за умови підтвердження зареєстрованими

в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) податковими накладними.

Суми ПДВ, сплачені (нараховані) у зв'язку зі здійсненням операцій з придбання пально-мастильних матеріалів для ведення господарської діяльності фізична особа-підприємець, платник ПДВ має право віднести до складу податкового кредиту в межах норм витрат пального і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті. Витрати пального понад такі норми вважаються використанням пального в негосподарській діяльності суб'єкта господарювання.

□ **Чи знаєте ви, які ліцензії чи дозволи вам потрібні?**

Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню визначено у статті 7 Закону України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон № 222). Перелік органів ліцензування затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 609 «Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України».

□ **Як подавати стандартну звітність про бізнес?**

В Україні за форму та подачу електронних звітів відповідає ДФСУ, отримати електронний цифровий підпис для подачі звітів можна безпосередньо в районній податковій службі.

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ **Чи планували ви зареєструвати торгову марку?**

Щоб почати безпосередньо процедуру реєстрації, потрібно скласти Заявку та подати її у ДП «УІПВ». Заявка може бути подана фізичними або юридичними особами, особисто у ДП «УІПВ» або відправлена поштою на адресу вул. Глазунова, 1, м Київ, 01601. Можна з сайту Державної служби інтелектуальної власності України. Тел. : 044 285 85 88

Пакет документів для подачі заявки на реєстрацію торгової марки повинен включати:

1. Зображення торговельної марки розміром 8x8 см в електронному та друкованому видах, у 5 примірниках для чорно-білої торгової марки і у 10 – для кольорової.

2. Повний перелік товарів і / або послуг, для яких передбачається реєстрація товарного знака.

3. Повне найменування заявника українською мовою (назва фірми, її юридична адреса або ПІБ та місце проживання фізичної особи).

У разі, якщо реєстрація проводиться за допомогою патентного повіреного або патентної компанії, то мають бути додані додатково: :

4. Довіреність патентному повіреному на представлення інтересів заявника у відповідних установах.

Протягом 2-х місяців з моменту подачі заявки потрібно сплатити державний збір за її подачу. Ця сума не підлягає поверненню у разі відмови у реєстрації.

Після оплати за подання заявки ви отримуєте повідомлення від ДП «УІПВ» з присвоєнням дати подання заявки. Одночасно починається формальна експертиза, що перевіряє відповідність заявки формальним вимогам

Закону. На цьому етапі ДП «УІПВ» може зажадати внести зміни або запитати додаткові дані по заявці, на відповідні дії у вас є 2 місяці.

Після завершення формальної експертизи, далі проводиться кваліфікаційна експертиза, яка визначає відповідність заявленого позначення умовам надання правової охорони, і перевіряється на наявність тотожних і схожих до ступеня змішування вже зареєстрованих або поданих на реєстрацію торгових марок.

□ **Чи розглядали Ви патентний захист?**

Якщо ви створили новий, винахідливий та корисний пристрій, речовину, спосіб чи процес, ви можете розглянути можливість патентування.

Питаннями патентів та реєстрації прав інтелектуальної власності займається Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент).
м. Київ, вул. Глазунова, 1
044 285 85 88
<http://www.uipv.org>

□ **Чи розглядали Ви реєстрацію торговельної марки?**

Торгова марка відрізняє ваші товари та послуги від аналогічних пропозицій на ринку. На відміну від найменування компанії, торгова марка надає національні майнові права. Рекомендуємо зареєструвати назву своєї компанії як торговельну марку, щоб отримати права власності на ім'я.

□ **Чи розумієте ви захист авторських прав?**

Авторські права автоматично захищають ідеї та інформацію, висловлені за допомогою музики, візуальних зображень, комп'ютерних програм тощо.

□ **Чи планували ви захищати свою комерційну таємницю?**

Загальне законодавство вже захищає вашу комерційну таємницю. Якщо вам потрібен додатковий захист, кожна людина, яка знає ваші секрети, може підписати договір про конфіденційність.

□ **Чи має ваш бізнес страхове покриття?**

Для отримання додаткової інформації з приводу страхування потрібно звернутись до Фонду Соціального страхування України.
м. Київ, Боричів Тік, 28
044 206 04 04
<http://www.fssu.gov.ua>

□ **Чи використовуєте ви інформаційні технології?**

Належні ІТ-практики передбачають захист безпеки та цілісності комп'ютерних систем та управління ризиком втрати інформації, регулярно створюючи резервну копію даних.

Ваші зобов'язання з оподаткування

Розуміння податків та виконання зобов'язань з оподаткування можуть заощадити ваш час та гроші. Сплативши правильну суму податків, ви також можете уникнути штрафних санкцій.

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом

консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

Також отримати податкову консультацію можна в районній податковій інспекції та звернувшись із зверненням до ДФСУ.

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

▣ **Чи розумієте вимоги до вашого підприємства щодо бухгалтерського обліку?**

Для отримання необхідної інформації з приводу ведення бухгалтерського обліку потрібно звернутись по податкової інспекції за місцем проживання.

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

▣ **Чи потрібно вам платити акцизний збір?**

Акцизний збір – це податок, який стягується з певних видів товарів, вироблених чи виготовлених в Україні. До підакцизних товарів належать алкоголь, тютюн, нафта.

Актуальні ставки можна дізнатися на загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі Державної податкової служби України за посиланням <http://zir.sfs.gov.ua/main/index/stavki>

або на офіційному веб-сайті за посиланням: <https://tax.gov.ua/podatki-ta-zbori/>

Додаткову інформацію можна отримати, звернувшись за консультацією до Державної податкової служби України.

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

▣ **Чи потрібно платити земельний податок?**

Податок на землю – це податок, який сплачує власник земельних ділянок або паїв. Конкретні розміри ставок земельного податку встановлюють органи місцевого самоврядування за місцезнаходженням земельних ділянок.

Актуальні ставки можна дізнатися на загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі Державної податкової служби України за посиланням <http://zir.sfs.gov.ua/main/index/stavki>

або на офіційному веб-сайті за посиланням: <https://tax.gov.ua/podatki-ta-zbori/>

Додаткову інформацію можна отримати, звернувшись за консультацією до Державної податкової служби України.

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

▣ **Чи потрібно вам платити трансферне мито?**

Отримати податкову консультацію можливо у районній податковій інспекції та звернувшись із зверненням до ДФСУ.

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

▣ **Чи потрібно вам платити податок на нерухомість?**

Ставку податку на нерухомість визначає місцева рада. У різних населених пунктах України вона може відрізнятися. Розмір податку на нерухомість залежить від загальної площі об'єкта житлової та нежитлової нерухомості.

Актуальні ставки можна дізнатися на загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі Державної податкової служби України за посиланням <http://zir.sfs.gov.ua/main/index/stavki> або на офіційному веб-сайті за посиланням: <https://tax.gov.ua/podatki-ta-zbori/>

Додаткову інформацію можна отримати, звернувшись за консультацією до Державної податкової служби України.

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ **Чи знаєте ви, як звітувати та сплачувати податок на прибуток?**

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

Також отримати податкову консультацію можливо у районній податковій інспекції та звернувшись із зверненням до Державної податкової служби України.

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

Ваші юридичні зобов'язання

□ **Чи розумієте ви законодавство про захист економічної конкуренції та права споживачів?**

В Україні за конкурентність на ринку відповідає Антимонопольний комітет України.

м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 45

044 251 62 62

<http://www.amc.gov.ua>

За сферу захисту прав споживачів відповідає Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

м. Київ, Бориса Грінченка, 1

044 279 12 70

<http://consumer.gov.ua>

□ **Чи розумієте ви законодавство про конфіденційність?**

Норми, які регулюють дотримання правил конфіденційності, висвітлені в Законі України «Про Інформацію».

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Відповідальні органи в Україні за дотриманням конфіденційності інформації – СБУ і Національна поліція України.

□ **Чи знаєте ви національні стандарти та кодекси ustalеної практики для вашої галузі?**

Для різних галузей промисловості застосовуються різні стандарти. Від вашого бізнесу може знадобитися дотримання обов'язкових законів щодо безпеки продукції, включаючи вимоги щодо будівництва, експлуатаційних характеристик, тестування, маркування та інформації.

Каталог національних стандартів та кодексів ustalеної практики на сайті державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» – <http://uas.org.ua/>

Дотримання цих стандартів і кодексів практики може не лише забезпечити високий рівень захисту для ваших клієнтів, але також може забезпечити вашому бізнесу конкурентоспроможність.

Системи обліку

Чи ведете ви облік усіх своїх ділових операцій?

Отримати податкову консультацію можливо у районній податковій інспекції та звернувшись із зверненням до Державної податкової служби України. За місцем реєстрації можливо отримати ЄЦП, для ведення і контролю бізнесу в Інтернеті.

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ Чи знаєте ви, що можете зберігати свої записи в електронному вигляді?

Ведення записів в електронному вигляді може заощадити ваш час та підвищити точність. Існує багато комерційно доступних програмних пакетів.

Для отримання належної інформації з приводу ведення бухгалтерського обліку, подачі податкових декларацій та іншого, можна отримати безкоштовну консультацію у податковій за місцем проживання, Пенсійному фонду України.

Також це доступно робити онлайн за допомогою ЄЦП.

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ Чи знаєте ви, як управляти грошовим потоком вашого бізнесу?

Управління грошовим потоком може допомогти сплатити рахунки вчасно, включаючи податки. Способи управління вашим грошовим потоком включають підготовку бюджету грошових потоків, підтримку належного контролю над заборгованістю, достатній оборотний капітал і використання системи бухгалтерського обліку.

□ Чи потрібна вам допомога податкового працівника?

Для отримання всебічної допомоги з приводу ведення бухгалтерського обліку та подання звітів, можна звернутись до відкритої Консалтинг Зони у Вашому місті, або звернувшись на гарячу лінію для підприємців.

□ Чи використовуєте ви корпоративне управління?

Корпоративне управління – це не лише для великих компаній. Малий бізнес також потребує корпоративного управління. Ефективна структура забезпечить вам старт бізнесу з мінімальною плутаниною щодо обов'язків.

Працевлаштування людей

Інформація про оплату праці та умови в національній системі відносин на робочому місці висвітлена в Податковому Кодексі, Кодексі Законів Про працю та регулюється Національною Поліцією України, Офісом Прокурора України, СБУ.

Питаннями підбору працівників в Україні займається Державна служба зайнятості України. Про процедуру підбору персоналу та низку інших

питань ви можете дізнатися на офіційному веб-сайт за посиланням <https://www.dcz.gov.ua/>,, або у податковій інспекції за місцем реєстрації. Контакт-центр Державної податкової служби України: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

Контакти служб зайнятості у регіонах за посиланням: <https://www.dcz.gov.ua/map/regionalni-dsz>

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ **Чи можу я наймати працівників з-за кордону?**

Так. Питаннями оформлення працівників із-за кордону, отримання посвідок на тимчасове проживання в Україні з підстави роботи регулює Державна міграційна служба України.

Детальну інформацію можна дізнатися на офіційному веб-сайті за посиланням: <https://dmsu.gov.ua/>

Контактний телефон: 044 279 98 99

□ **Чи знаєте ви свої зобов'язання щодо рівних можливостей працевлаштування та протидії дискримінації?**

Ознайомтеся з Методичними рекомендаціями Міністерства соціальної політики України щодо включення до колективних договорів та угод положень, що забезпечують рівні права та можливості жінок і чоловіків у трудових відносинах за посиланням: <https://www.msp.gov.ua/documents/5627.html>

Застосування Методичних рекомендацій дасть змогу, зокрема: ефективніше використовувати наявні робочі ресурси;

отримувати більші вигоди для підприємства у конкуренції за кваліфіковану робочу силу завдяки усуненню дискримінаційних чинників.

Упровадження політики рівності та недискримінації на підприємствах, в установах, організаціях сприятиме встановленню:

прозорих та чітких принципів і методів управління трудовим колективом (працівниками підприємства);

рівних і незалежних від статі можливостей професійного навчання, розвитку, кар'єрного зростання;

умов для поєднання професійної діяльності з сімейними обов'язками, у тому числі шляхом застосування гнучкого робочого графіка та можливості дистанційної роботи в межах режиму роботи підприємства, установи, організації.

□ **Чи потрібно сплачувати якісь податки із заробітної плати?**

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

Також отримати податкову консультацію можливо у районній податковій інспекції та звернувшись із зверненням до Державної податкової служби України.

Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ **Чи розумієте ви свої юридичні зобов'язання відповідно до законодавства про охорону праці та компенсації працівникам?**

Страхові випадки, лікувальні виплати, робота з ризиком регулюється Пенсійним фондом України та Державною податковою службою України
Контакт-центр ДПС: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

□ **Чи знаєте ви, що потрібно робити при звільненні працівників?**

Звільнення працівника без дотримання законодавства може спричинити його поновлення на роботі через суд, виплату заробітної плати за час «вимушеного прогулу», штрафні санкції та судові витрати.

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

Інтернет-бізнес

□ **Чи думали ви над тим, щоб почати бізнес в Інтернеті?**

Інтернет-бізнес або просто продаж ваших товарів чи послуг в Інтернеті можуть допомогти вам досягти значно ширшої клієнтської бази. Дізнайтеся про те, як розвивати бізнес в інтернеті за допомогою навчальних курсів від Google - <https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-ua/courses>.

□ **Чи знаєте ви, де пройти навчання з інформаційних технологій?**

Міністерство цифрової трансформації разом із партнерами запустило 21 січня 2020 року Національну онлайн-платформу з цифрової грамотності <https://osvita.dia.gov.ua>, де кожен громадянин може безкоштовно отримати доступ до навчання цифровим навичкам.

□ **Ви створили захищений веб-сайт?**

Після створення веб-сайту важливо забезпечити його належний захист, щоб запобігти крадіжці, пошкодженню або знищенню конфіденційних даних. Зокрема, будь-які сторінки вашого веб-сайту, на яких ви приймаєте інформацію про клієнтів та реквізити онлайн-платежів, повинні бути захищеними.

□ **Чи ознайомились ви із законами та нормами, що застосовуються до Інтернет-магазинів?**

Основний нормативний акт, який регулює діяльність Інтернет-магазинів – Закон України «Про електронну комерцію» – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>

РОЗДІЛ 3. КУПУЮЧИ БІЗНЕС

- Чи розглядали ви купівлю бізнесу?
- Чи розглядали ви придбання франшизи?

Перш ніж підписувати угоду про купівлю бізнесу, слід врахувати декілька моментів.

- **Чи знаєте ви поточну вартість та перспективи бізнесу?**

Активи зазвичай визначають вартість бізнесу. Гарна історія бізнесу також може збільшити ймовірність успішної операції.

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

- **Чи проаналізували ви фінансові записи?**

Щоб визначити, чи є бізнес фінансово життєздатним, вам потрібно проаналізувати фінансові записи, зосередившись на таких сферах, як продажі, витрати, прибуток, активи та зобов'язання. Ви повинні звернути особливу увагу на зобов'язання.

Зверніться до бізнес-консультанта за консультацією. Знайдіть свого найближчого консультанта, скориставшись нашим інструментом консультативних послуг на сайті «Дія. Бізнес» – Консультації для підприємців.

- **Чи знаєте ви про питання інтелектуальної власності?**

Купуючи бізнес, ви також можете купувати активи інтелектуальної власності, такі як торгові марки, патенти чи комерційні таємниці.

- **Чи знаєте ви про сплату податків при купівлі бізнесу?**

Купуючи бізнес, можливо, вам доведеться сплатити податки.

- **Чи знаєте ви свої юридичні зобов'язання?**

Структура бізнесу визначатиме деякі ваші юридичні зобов'язання.

- **Чи знаєте ви про свої зобов'язання перед працівниками?**

Якщо ви купуєте створений бізнес, вам потрібно буде переконатися, що ви розумієте свої зобов'язання перед працівниками.

РОЗДІЛ 4. ВЕДЕННЯ ВАШОГО БІЗНЕСУ

- Чи знаєте ви свої поточні зобов'язання роботодавця?
- Чи розумієте ви свої зобов'язання з охорони праці?
- Чи думали ви про експорт товарів чи послуг?
- Чи думали ви про імпорт товарів чи послуг?
- Чи може ваш бізнес отримати користь від подання заявок на тендери?
- Ви готові до надзвичайної ситуації?
- Ви розумієте та підтримуєте права своїх працівників?

Інформація про оплату праці та умови в національній системі відносин на робочому місці висвітлена в Податковому Кодексі, Кодексі Законів Про працю та регулюється Національною Поліцією України, Офісом Прокурора України, СБУ.

В Україні для отримання додаткової інформації з приводу страхування потрібно звернутись до Фонду Соціального страхування України, ПФУ, КЗоТ, ДФСУ

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

Експорт

Розширення вашого ринку за кордоном може означати більший прибуток та більші ризики. Успішний експорт не відбувається випадково – він потребує ретельного планування.

- **Ви готові експортувати?**

Зверніться до Офісу з просування експорту України. На веб-сайті <https://ero.org.ua/> доступні актуальні програми та навчальні матеріали для експортерів.

Також, ви можете звернутися до Торгово-Промислової палати України <https://uccs.org.ua/>,

МЕРТ, ДФСУ, ДМС, Прикордонна служба, МІУ.

Контакт-центр: 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) з 8.00 до 20.00 (крім суботи та неділі).

- **Чи розглядали Ви міжнародний захист інтелектуальної власності?**

Окрім реєстрації в Україні, ви можете подати заявку на реєстрацію торгової марки, патенту, дизайну за кордоном. Це особливо важливо, коли ви експортуєте товари чи ведете бізнес через Інтернет. Ви також повинні переконатися, що ваші експортні товари не порушуватимуть інтелектуальну власність на закордонному ринку.

Державне підприємство “Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент)”

<https://ukrpatent.org/uk>

Адреса: вул. Глазунова, 1, Київ-42, 01601

+380 (44) 285-85-88,

(додаткові контакти розміщені на офіційному сайті)

Державна організація «Національний офіс інтелектуальної власності»

м. Київ, вул. Шота Руставелі 5

<http://nipo.gov.ua>

uanipro@gmail.com

0 800 33 15 17

□ **Чи знаєте ви, як угоди про вільну торгівлю можуть впливати на ваш експортний бізнес?**

Україна має ряд зон вільної торгівлі з іншими країнами, які надають українським експортерам кращий доступ до цих ринків. Щоб дізнатися більше про зони вільної торгівлі України та можливості контактів за кордоном:

Державна установа «Офіс з просування експорту України»

м. Київ, вул. Антоновича, 51, оф. 1301

<https://epo.org.ua>

info@epo.org.ua

□ **Чи планували ви продавати свої товари чи послуги уряду?**

Державними публічними закупівлями України займається електронна система ProZorro. Всю необхідну інформацію можна отримати на електронному майданчику «"Prozorro"».

<https://prozorro.gov.ua/>

□ **Чи знаєте ви, як угоди про вільну торгівлю між Україною та іншими країнами можуть впливати на ваш бізнес?**

Україна має зони вільної торгівлі з іншими країнами, які надають українським експортерам кращий доступ до цих ринків. Щоб дізнатися більше про зони вільної торгівлі України та можливості виходу на зовнішні ринки:

Державна установа «Офіс з просування експорту України»

м. Київ, вул. Антоновича, 51, оф. 1301

<https://epo.org.ua>

info@epo.org.ua

□ **Ви готові до надзвичайної ситуації?**

Природні катастрофи (повені, пожежі, землетруси тощо) можуть вражати без попередження. Навіть якщо ви не постраждаєте від стихійного лиха, можуть постраждати ваші постачальники чи покупці. Наприклад, закриття доріг в іншому місці може зменшити трафік до вашої області та зменшити продажі.

Планування управління надзвичайними ситуаціями – це не просто планування стихійних лих. Це може допомогти вашому бізнесу вижити в будь-якій надзвичайній ситуації. Планування наслідків надзвичайної ситуації, а не сама надзвичайна ситуація, дасть вашому бізнесу більше шансів на виживання.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

м. Київ, вул. О.Гончара 55а

<https://www.dsns.gov.ua>

oper@dsns.gov.ua

В екстрених ситуаціях телефонуйте 101